

פרייער פאקסבלאט

אונטערטיי אישע פארטיי - נעזערשאפטליכע טאג - צייטונג

№ 116 (1122) | Łódź, Czwartek 26 Maja 1927 | פינפטער יאהרנאנג | № 116 (1122)

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24, 71. | דרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדזש, פיעטרקאווער 21, טעל. 24, 71.

צו ארע סימפאטיקער פון העברעאישע שול-וועזען!

די פערזאנלעכע פון יודישע פערמאן פאר פאלקס-שולען און פאר-שול-ערציהונג (פאלדניקאווע 11) איז מודיע, אז

מארגען, פרייטאג, דעם 27. מאי ד. י. קומט פאר דער

דעם העברעאישער עלעמענטאר-שולע נאמען פון שלום-עליכם.

אלע וואס האבען זיך פערשריבען אלס זומלער, ווי אויך בכלל אלע אנהענגער פון דער העברעאישער שולע און העברעאישער ערציהונג, ווערן געצופען צו קומען היינט פון 9 פרייטאג 9 אונטער 11, 11 שט. פראנט, בכדי אפצונעמען דעם מאטעריאל צו דער מארגענדיגער זאמל-קאפיטל. פון אייער מיטעל, ס'מאכט זיך פון העברעאישע שול-וועזען, איז אנהענגער דער צעלענדיגער זאמל-קאפיטל לטובת דער העברעאישער ערציהונג. שטעלט זיך ארע צו דער ארבייט!!!

778

די ביליגסטע קוועלע

פון פערזאנלעך זייגען, פירער, נעזיכטס-קעמער, פערשדענע צאהן-פאסטעס פון דז בעסטע אויסלענדישע פירמע און צו בעקומען נור ביי דער האנדלער-פירמע

S. Buchwajc, Łódź

Piotrkowska 22, tel. 31-43.

בית-ספר עממי עברי מעורב

פון שבע מחלקות עיש שלום-עליכם

של החברה ליסוד בתי-ספר עממיים ונני ילדים עבריים בלודז. ז-הלאסיגע העברעאישע האנדלער-פירמע עלעמענטאר-שולע אויפ'ן נאמען פון שלום-עליכם.

ביי דער בעזעלשאפט פאר יוד. פאלקס-שולען און פאר שול-ערציהונג אין לאדזש, פאלדניקאווע 11, טעל. 34-13

איז מודיע, אז לויט דער פערזאנלעכער פון דער שול-פאסט פון דעם 10. מאי ווערן אנהייבן נאמען אונטערנעמען פון נייץ שולע פון דער 1. ביו דער 7. קלאס ביו צום 1. יוני. די עלטערן, וועלכע וועלן דעם טערמין פערשעמיגען, וועלן זיך געזאמלען צו שיקן זייערע קינדער אין די רעגולירטע-פאלקס-שולען, די אפגעלעגטע פון אונטער שולע ווערן קאמפלעט פארבערעט צו דער 5. קלאס פון די יודישע נאמנאוועס, ווי אויך אויך-בנה"מ. מיט אנהענגער אונטער 11, פראנט, 1. שטאק פון 8-2 מיטאג, די דירעקציע.

Dr. med. **A. MAZUR**
 זאמל-אויטוויש (דוקטור) 44
 אויפ'ן און האלדן קאמפליקטען שמועס און שווער-געלעגן (שטעלען א.א.וו.) נעמט אן פון 12-2 און פון 8-6 טעג.

זום עכפאדערן פון פרולוין סאניע בערגער קיין בעלביץ ווינט אויך אן א נאכט ריווע און א גליקליכע זוקונפט.
 איער פרויער
 מנחם ארבעך.
 289

קארקעז-האלדע

די אלע וואס האבען אנטערעס פאר דעם אימפארט פון קארקעז-האלדע פון פארטווגאל, ווי אויך אנטערעס פאר קארקעז-האלדע פון קאנען זיך ווען דען לויט פאלדניקאווע דרעס:

A. Brzezinski, Łódź, Lipowa 20, Tel. 40-24

נ"ע חיים ב"ר יונה שווארץ

אהרי מחלה כבדה וממושכה ווע יאסוף אל צמיו בעלי תיקר, אהובי אבינו, זקנו, ביטנו ודודנו
 (בשנת הששים ושנים לימי חייו).
 ההלוי' תהי' היום, ביום ה' כ"ו אייר תרפ"ז, בשעה 1 בצהריים מבית האבל פלוצ 1. מאי (פאסט-שולע) 55 דעשוויס בצער צמוק משפחתו המתאבלת.
 785

צו דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג! איינראדונג.

היינט, דאנערשטאג, דעם 26. מאי, 8 א וויגער אונטער קומט אין העלענבעק פארקומען

א גראנדיעזע פייערונג

לכבוד דעם לינגען א היינעל-שטיין אונטער דעם נאמען פון אונטער אינטער-א.מ. וועט אונז געבען די מעגליכקייט ארומצונעמען פרישע 100 פערלאזענע הינדער. כדי אנטווייך צו נעמען אין דעם דאזיגען יום-טוב קומען ספעציעל פון ווארשא:
 דער פארזיצער פונ'ם פערזאנלעך פון דז צען-טראקט פאר יודים-פערזאנלעך אין פוילען
 ה' סענאטאר רפאל שערעשאוסקי.
 וועזע-פארזיצער פונ'ם פערזאנלעך ה' סייט, דעפוטאט ד"ר ש. פערלמאן.
 פרוזידענט-מאנאגער פונ'ם פערזאנלעך ה' 5. נייטשארט.
 פון די לאדזער יודישע מנהיגים וועלען זיך בעטייליגען אין דער פייערונג די ה"ה: סייט דעפוטאט ד"ר י. ראזענבלאט, סייט-דעפוטאט ל. מינצבערג און פיל אנד.

פאר דער יודען! דער היינטיגער יום-טוב אין העלענבעק דארף זיין אייער אלעמען שחה, ווייל דער אינטערנאט און פערמא און העלענבעק זענען פאלקס אינסטיטוציעס פאר אלע יודישע שולעס און קלאסען. ערשיינט, אלע, היינט צו דער פייערונג מאכענווייז, קרנס און רייך יונג און אלט, קיינער טאר נישט פעהלען אייער צאהלרייכע בעטייליגונג אין דער שחה וועט אונז געבען כח און מיט אויסצופארמיגען אונזער בנין. העלפט אונז אויסצויען אונזער אנטשאלט!
 די פערזאנלעכע פון דער נעזערשאפט אינטערנאט פאר יוד. קינדער און פערמע אין העלענבעק!
 בעמערקונג: קיין העלענבעק פארט מען מיט'ן ווערשער טראסווי, וואס נעמט אב פון באלוטש' טראק יעדע 10 מינוט.

היינט, דאנערשטאג, דעם 26. מאי 8 א וויגער אונטער קומט פאר און פארקומען פון האנד-וויקער פערזאנלעך פאלדניקאווע 4

א מאסעז-מיטינג זונטאג-רוה-פראגע

א'ס רעדנער טרעטען פרויס: סייט-דעפוטאט דר. ראזענבלאט, לזוינק אלעמפאנדער יאעל. פרויאקט צימערמאן און אנדערע.

איינגאנג פריי. קומט מאכענווייז! איינגאנג פריי.
 די פערזאנלעכע פון צענטראל-האנדלער-פערזאנלעך פאלדניקאווע 4.

1-טע ארטאדאקסישע קלאס. טעכטער-שולע צענעלניאנא

צוים שול-יאהר 1927/8 זענען פאר און צענטרום שטאט א אפטיילונג פון אונטער שולע מיט א 7-טען אדרשאלק לויט'ן פראגראם פון די IV קלאס נימנאווע.
 שוכר-לימוד אין די 1-טע 4 קלאסען זענען 30 און 45 זל. א קווארטאל. איינשרייבונגען קומען פאר נור צוויי 1. טערוועיץ און דער קאנצעלאריע פון דער שולע סענליך פון 9-12 און פון 4-7 אהנער.
 ביי דער שולע עקזיסטירט א פרעפעל-אפטיילונג פאר קינדער פון 4-7 יאהר. עס ווערן אויך געגעבן פוכהאלטערע-און האנדלעס-קורסען, ווי אויך, בית-יעהב-קורסען פאר דערוואקסענע.
 781

נאך קורצע און שווערע לידען איז מיטוואך, 3 א זייגער ביינאכט געשטארבען מיין ליבער מאן, אונזער ליבער פאטער, ברודער און שוואגער

נ. ע.

חיים שקמה פרעהריך

(איז עלטער פון 46 יאהר).

די לוי' קומט פאר היינט, דאנערשטאג, דעם 26-טען מאי ד. י., 3 א זייגער נאכמיטאג פון טרויער-הויז, זאוואדוקא 38, ווענען וואס עם טיילען מיט

די טיפטרוערנדע פאמיליע.

פער'צער'ט און שיה געפויגען טיילען מיר מיט אונזערע מיטגלידער, און דער אנפרחמנות'דיגער טויט האט ארויסגעריסען פון אונזערע סוחר'ישע רייהען אינעם פון אונזערע טיכטונגסמע און איבערנענעבנסטע טוער, דעם וויצע-פרעזענט פון אונזער פערבאנד

נ. ע.

חיים שקמה פרעהריך

מיר פארערן אויף אלע מיטגלידער זיך צו בעטייליגען אין דער לוי'ה, וואס קומט פאר היינט, דאנערשטאג, דעם 26-טען מאי, 3 א זייגער נאכמיטאג פון טרויער-הויז זאוואדוקא 38, כדי איהם אפצוגעבען דעם לעצטען כבוד, זיין אנדענקען וועט פון אונז אייביג בלייבען אין זכרון!
עהרע זיין אנדענקען!

די פערזוואלטונג

פון צענטראלען סוחרים- און פאבריקאנטען-פערבאנד
פון דער לאדזער וואיעוואדזשנא, פיעטריקאווער 10.

ערשיינט פון דעם אונזערן אומגליק, וואס האט געמראפען אונזער געאכטעמען מיטגליד פון דער פערזוואלטונג

נ. ע.

חיים שקמה פרעהריך

דריקען מיר אויס מיטגעפיהל דער שווער געמראפענער פאמיליע.
מיר בעטען אלע מיטגלידער פון דער באנה איהם אפצוגעבען דעם לעצטען כבוד און צו בעטייליגען זיך אין דער לוי'ה, וועלכע קומט פאר היינט, דאנערשטאג, 3 א זייגער נאכמיטאג פון טרויער-הויז זאוואדוקא 38.

די פערזוואלטונג און ראט

פון סוחרים- און פאבריקאנטען-פערבאנד
אין לאדז, פיעטריקאווער 41.

גוייער פארקבלאט

וועט דער ווארשאווער שטאט-ראט האבען א פעסטע מערהייט?

אנקעמע ביי די לינקע ראשמענער ווענעו אויסנאנג פון די וואהלען און ווענעו דער געשמאלטונג פון נייעם שטאט-ראט.

אין צוזאמענהאנג מיטן איבערוואקערן פארשאווער רעוולוטעס פון די וואהלען צו דער ווארשאווער קאמונאלער זאלטעס פארשאלטונג, וועלכער האט פולשטענדיג די געזענדרעם די כחות-פערהעלענישען אין שטאט-ראט, האבען די פיהרער פון די לינקע פארטייען-ביי די יודישע און סיי די פוילישע, זיך ארויסגעזאגט וואס גען דער געהענער צורייט אקט-שטאט-ראט.

דעם קאנסטיטוענטן-דער ערשטער טאג אויף דער ליסטע 25 ערקלערט, אז דער אויסנאנג פון די וואהלען צום שטאט-ראט בלויז די פיהרער פון דעם שטאט-ראט מיטלען, מיט וועלכע די געזענדרעם האבען געקעמפט גען דער פוילישער דעמאקראטיע, די ענדעצייט האט געקעמפט מיט געזענדרעם לעזאגען אין דער צייט ווען די דעמאקראטיע האט ארויסגעשטעלט פאליטישע און איינער, וואס האט אפגעגעבען א שטימע פאר דער ליסטע 25 אין פארשרי גען געווארען פלעס-געלעכער, וואס צו-שולדיגערט די פוילישע שטימען, און ווען ביי אונז באקומען 16 מאנדאטען אין עס א גרויסער נצחון.

ווי איז איער מיינונג, הי' דע-פארט, בונד דער גייער מערהייט, וואס דארף געשאפען ווערן?

אין איינעם אונזערען איז נאך שווער צו געבען אנטווער, דאך דוכט זיך מיר פאר אויסגעשלאסען, אז עס זאל מעגליך זיין צו געהן אויף א קאמ-פראמיס מיט די, וואס האבען א יאהר רואנירט די שטאטישע ווירטשאפט.

מיר ווילען בויען און געוונד מאכען און זיי ווילען שמערצן און פערניכטען. צו איז הי' דעפוטאט, גישט פאר-הען א קאנצעפציע אז זיי יודען, די

אין שוין די לעגע אין פוילען, און דאס וואס קיין איין פארטיי האט נישט קיין מערהייט וועט צווינגען די פארטייען שיער זיך צו פערטראכטען און ער-טער בעהאנדלען אלע פראגען...

צו רעכענט איהר נישט, הי' דע-פוטאט, אז עס איז מעגליך צו בילדען א מערהייט צוזאמען מיט די יודען און דעמאקראטיע?

וואס טיך יודישע פראגען - ענטפערט דעם, יאוואראוסקי, בין איך נישט קיין זוכחה, איך ווייס נישט וואס פאר א פראגעס די יודען שטע-לען ארויס, דעגעבען בין איך זעהר צושרידען, וואס דער, בונד-האט גע-נעהלעט א נצחון.

רעכטען וו, אלטער מצד דער פוילישער טראקציע ערקלערט, אז סיי די צאהל שטימען און סיי די צאהל מאן-דאטען, וואס דער, בונד-האט געקוי-פון בערלינגער איהם.

ווי זעהט איהר פאר ווענען ביל-דען א מערהייט אין שטאט-ראט?

עס זענען שוין דא טענדענצען מצד די פוילישע רעכטע פארטייען און מצד די אהדות-רעספונדענער ווענען ביל-דען א מערהייט אויס'ן יסוד פון קאמ-פראמיסען, ווי דאס איז געשעהן אין פארשידענע שטאט-ראט, די בונדישע פראק-ציע וועט זיך געבען פונם פאליטיק-אנט-קענענשעלען.

ווי איז איער מיינונג בונד א מערהייט פון יודען, סאציאליסטען און פיל-דעמאקראטיע?

עס איז צווייפלהאפט, דאס אז מערהייט זאל זאשטענדקומען, אין פאל דאס זאל געשעהן, וועט די בונדישע פראקציע ווייטער פארטרייען איהר שטאנדפונקט.

עס איז אבער א גרויסער ספק, צו

אין צוזאמענהאנג מיטן איבערוואקערן פארשאווער רעוולוטעס פון די וואהלען צו דער ווארשאווער קאמונאלער זאלטעס פארשאלטונג, וועלכער האט פולשטענדיג די געזענדרעם די כחות-פערהעלענישען אין שטאט-ראט, האבען די פיהרער פון די לינקע פארטייען-ביי די יודישע און סיי די פוילישע, זיך ארויסגעזאגט וואס גען דער געהענער צורייט אקט-שטאט-ראט.

דעם קאנסטיטוענטן-דער ערשטער טאג אויף דער ליסטע 25 ערקלערט, אז דער אויסנאנג פון די וואהלען צום שטאט-ראט בלויז די פיהרער פון דעם שטאט-ראט מיטלען, מיט וועלכע די געזענדרעם האבען געקעמפט גען דער פוילישער דעמאקראטיע, די ענדעצייט האט געקעמפט מיט געזענדרעם לעזאגען אין דער צייט ווען די דעמאקראטיע האט ארויסגעשטעלט פאליטישע און איינער, וואס האט אפגעגעבען א שטימע פאר דער ליסטע 25 אין פארשרי גען געווארען פלעס-געלעכער, וואס צו-שולדיגערט די פוילישע שטימען, און ווען ביי אונז באקומען 16 מאנדאטען אין עס א גרויסער נצחון.

ווי איז איער מיינונג, הי' דע-פארט, בונד דער גייער מערהייט, וואס דארף געשאפען ווערן?

אין איינעם אונזערען איז נאך שווער צו געבען אנטווער, דאך דוכט זיך מיר פאר אויסגעשלאסען, אז עס זאל מעגליך זיין צו געהן אויף א קאמ-פראמיס מיט די, וואס האבען א יאהר רואנירט די שטאטישע ווירטשאפט.

מיר ווילען בויען און געוונד מאכען און זיי ווילען שמערצן און פערניכטען. צו איז הי' דעפוטאט, גישט פאר-הען א קאנצעפציע אז זיי יודען, די

וואס האט געבראכט די ווירטשאפטליכע קאנפערענץ. די אינסערוואנטאציע ווירטשאפטליכע קאנפערענץ אין גענוף האט פארענ-דיגט איהרע ארבייטען. מ'האט פיל גע-רעדט אויף דער דאזיגער קאנפערענץ ווי ס'איז דער מנהג אויף אלע קאנפער-ענצען, אבער קיין קאנפערענץ רעזול-טאטען האט מען אויך אויף דער קאנ-פערענץ נישט דערגרייכט, אויב נישט געמען אין בעטראכט דעם אומשטאנד, וואס צום ערשטען מאל זינט פרייה יאהרען איז ס'וועט-רעזולטאט געקומען צו איין טיש מיט די אייראפעאישע מלוכות און צום ערשטען מאל אונטער-האנדלעט מיט זיי ווענען א ווירטשאפט-ליכער מיטאראבייט.

מ'האט גערעכענט, אז דער געשע-פערער, ווירטשאפטליכער פארשאלטענע וועט אויסקריסטאליזירען די נייע בע-דינגונגען פון ווירטשאפטליכער מיט-פארטיי, אין וועלכער די וועלט גאנצע זיך איצט צוויי שטארק, ס'האט זיך אבער ארויסגעשטעלט, אז דאס צוויי-גענענען זיך אין ווירטשאפטליכע ענינים איז נישט וועהיגער שווער, ווי אין פאליטישע, און... מ'האט זעהר פיל גערעדט, פון רעדען ביז צום לעצטן די פארשאלטענע פון א ווירטשאפטליכער דערנעהנטערונג איז נאטירליך זעהר צייט, און וואס מעהר מ'האט גערעדט, זענען אלץ מעהר בולט געווארען די געזענדרען.

ביים פארברייטען די קאנפערענץ האט מען ספעציעל זיך בעמיהט אויס-צומירען אלע פראגען, וואס קענען ארויסווערען א שטארקערע קאנפליקט-אדער געגענענען און דאס האט גע-לעגט דעם שפעטעל און די האט גע-לעגט פון דער קאנספערענץ, קיינער האט זיך נישט געוואלט אונזאנדערען און דער פארשאלטען פון דער פראנצויזישער ווייט ווענען שפען אונזערען צאנצאנען ווירטשאפט-אנט-ביי דער פלעקער-ליגע און פאנעליטען געווארען.

די האנדלע-פאליטישע קאמיטע האט אונטערמען א רעזאלוציע, וואס פאר-טילט דעם ווירטשאפט-פראקציע-נייט, ווי האט אבער געפיהלט, אז ס'וועט זיין ליכטער קאנצענצען אזע רעזול-ציע, ווי דורכצום הרען זי אין לעבען, און האט דעריבער געזענען פאר אונ-אויסוועג, אז דער וואלף זאל זיין זעט און די צייט זאל בלייבען גאנץ: די קאמיטע האט רעקאמענדירט דעם פראק-ציע-סיסטעם, פארזיכטיג און שטו-געווייט אפצושטעלען.

אין א שווערער לעגע איז געווען געצויגן דער פראנצויזישער דעלעגאט לויטער, דער גייסטיגער פאטער פון דער קאנפערענץ, פון איין זייט דער פארשאלטע ווענען אפשאפטען דעם פרא-און פון דער צווייטער זייט - דער נייער צאל-בנדע, וואס איז פונקט צו יענער צייט געהאנדלט געווארען אין פראנצויזישען פארשאלטענע.

די ווירטשאפט-קאנפערענץ האט די ערארטעטע רעוולוטעס-נייטע בעבראכט, זי האט נישט געלשט דערווייל קיין שום פראבלעם, ווען מען נעהט אבער אין בעטראכט, אז זי האט געווארען לעצטן די ווייטענע פראבלעמען פון אונזער צייט, דארף גערעכענט ווערען פאר אונזערען שוין בלויז דער אומ-שטאנד, וואס אזע קאנפערענץ איז אי-צו-הויפט צושטענד געקומען, די מיט-פארטיי וועט פריהער אדער שפעטער שוין קומען.

וואס קומט פאר אין בעסער-אביעו.

ס'וועט זיך מיטן חסד פון דער רעגירונג, ראשית, האט מען געוועהן, אז די מאכט איז בכח צו בעהאנדלען די סטאטיש, ווען זי האט גאר דעם גע-טען ווילען און צווייטענס, אז די קו-זיסטען ווערען אין זייערע אפטייערע צע-שטימען דורך יאסער רעגירונגס בע-אמטען, אלס בעווייז האבען געדינט די אומזיסטיגע פאן-פילעמען, וואס די סא-דענען האבען געקומען פון יאסער קריז-פראפעקטור, דאס מאל זענען די פלענער פון די יאסער אנטווערענען צושטערס געווארען דורך דער אנטווער-ענטיקאט פון די קעסענעווער מאכט-האבער און די סטודענטען האבען זיך געמוט געבער אקערען מיט פאסטע וועג.

קימערדיג קיין יאסער האבען די קו-זיסטען זיך קודם כל אנטווערענען מיט די יודען, דערנאך האבען זיי מיט גרויס רעש דערקלערט א שטריק אלס צייכען פון פראקטישע גענען דער אונטער-טישער האנדלונג פון דער קעסענעווער מאכט, צום דאזיגען שטריק האבען זיך אויס געלידערטע פראווינגט אויך די סטודענטען פון בוקארעשט און קע-שענעו.

די קעסענעווער קוויסטען האבען זיך געפילט טיף געקערענט דורך דער צוויי-טע וואס זיי האבען פארשטעט זייערע יאסער-אברים, און האבען געשלאסען דערי-רען ווער, רייניקונג-אברייט צוין

קישטעו בעלאגערט דורך יאסער סטודענטען. - יאסער מושלים מראכטען אז קעסענעווער זאלען. - די סטודענ-טישע דיקטאטור אין נאציאנאלע-מאטאסער. - אדער שמד זיך, אדער געה דיר. - זיך אפגערעכענט מיטן רב צירלסאז. - סע-שענעווער דער ערשטער קרבן פון גוואלטהאפטער, רומעניאציע.

(א ברית פון הישענעו.)

ס'וועט זיך מיטן חסד פון דער רעגירונג, ראשית, האט מען געוועהן, אז די מאכט איז בכח צו בעהאנדלען די סטאטיש, ווען זי האט גאר דעם גע-טען ווילען און צווייטענס, אז די קו-זיסטען ווערען אין זייערע אפטייערע צע-שטימען דורך יאסער רעגירונגס בע-אמטען, אלס בעווייז האבען געדינט די אומזיסטיגע פאן-פילעמען, וואס די סא-דענען האבען געקומען פון יאסער קריז-פראפעקטור, דאס מאל זענען די פלענער פון די יאסער אנטווערענען צושטערס געווארען דורך דער אנטווער-ענטיקאט פון די קעסענעווער מאכט-האבער און די סטודענטען האבען זיך געמוט געבער אקערען מיט פאסטע וועג.

קימערדיג קיין יאסער האבען די קו-זיסטען זיך קודם כל אנטווערענען מיט די יודען, דערנאך האבען זיי מיט גרויס רעש דערקלערט א שטריק אלס צייכען פון פראקטישע גענען דער אונטער-טישער האנדלונג פון דער קעסענעווער מאכט, צום דאזיגען שטריק האבען זיך אויס געלידערטע פראווינגט אויך די סטודענטען פון בוקארעשט און קע-שענעו.

די קעסענעווער קוויסטען האבען זיך געפילט טיף געקערענט דורך דער צוויי-טע וואס זיי האבען פארשטעט זייערע יאסער-אברים, און האבען געשלאסען דערי-רען ווער, רייניקונג-אברייט צוין

קישטעו בעלאגערט דורך יאסער סטודענטען. - יאסער מושלים מראכטען אז קעסענעווער זאלען. - די סטודענ-טישע דיקטאטור אין נאציאנאלע-מאטאסער. - אדער שמד זיך, אדער געה דיר. - זיך אפגערעכענט מיטן רב צירלסאז. - סע-שענעווער דער ערשטער קרבן פון גוואלטהאפטער, רומעניאציע.

די מאכט האט זיך דערוואסט ווע-גען דעם בעצייטענס און אנטווערענען ענרגיש שריט, אז עס זאלען זיך נישט איבער-הורן די דעצעמבער-געשעהעני-סען, מען האט ארויסגעשיקט מיליטער אז דער נאעהנטער סטאטיש-קאלע-רעש און אויך אויפן קעסענעווער פאן-הויף האבען די, נעסט דערווארט שטארקע פארטייען, די קוויסטען זענען אבער געפאלען אויף א המצאה, זיי האבען געמאכט אנטווערענען, אנטווערענעלע דעם צו א פאר קילאמעטער פאר קע-שענעווער און זיך געלאזט צו פוס אין שטאט פארין, די מיליטער-פארטייען האבען זיך נאכגעצויגט און נאך גרויסע בעמיהונגען פארמערדיגעלע די הונדערט קעניגע סטודענטען-מחנה, צווישען וועל-כע עס האבען זיך געווארען אויך אי-ניגע פארטייען, די סטודענטען האבען גע-

בשפארציע ווערט פאר די רומעני-שע אנטווערענען דער פראנצויזישער פון וועלכער זיי גרייסען זיך צו מא-כען זייער גרויסעניקע פאליטישע קער-יערע, אלס פאנענערען דינען די נאצי-א-נאליטישע סטודענטען, וואס ווערען צוזויגען אין דער סמול'דיגער קווי-סטישער פאסטונג - יאסער, לעצענעס מיט דער גרינדונג פון א טעקאלאגישען פאקולטעט אין קעסענעווער האבען מיר שוין פאר זיך א בעסערע צענטי-סעמיטישע פארמאציע, וואס שפעט-אין עננע פארענדונג מיטן יאסער הויפט-שטאב, דער ערשטער פאר-זיך צו דעמאנסטרירען די קראפט פון קודם תורה אין קעסענעווער - אין דע-צעמבער 1926 - האט געמירט צו-די-אנטווערענען און בעווייזען, אז די קעסענעווער יודען וועלען זיך נישט לאזען שפיען אין פנים פארין.

פון יענער צייט אן האבען אונז-הוי-צען אין קעסענעווער צו אפטרירען די היימישע סטודענטען, פון קיין דעמאנ-סטראציע האבען זיי נישט געטראכט, ווייל קודם-כל השרשט אין בעסערע צע-לעגענעוונג צושטאנד און בעיקר זע-נעך געווען פריש אין זכרון די פנעם, וואס די יאסער, נעסט האבען גע-כאפט פון די יודען בעת'ן לעצענע-בע-ווען, דערפאר האט מען זיך גענומען פריער צו, בערבייטען קעסענעווער און פארטיקאטען גייסט, דעם ערשטען בליק האבען די טעקאלאגישע סטודענטען געווארען אויפן קעסענעווער שטאט-

Dr. I. WAJNBERG
med.
Ceglina 47, tel. 26-02
אונזער ליכע קראנקהייטען, סאקע, פאר יונגען און השרי-קראנקהייטען, געשמאלטענע פוס קאמפליקט פארטייען.
קעסט אן פון 4-5 נעכטליך און פון 5-4 אין דער לעצענעווער האלפט.

מיט א שמערצליך געפיהל בערויערן מיר דעם פלוזלינגען מויט פון אונזער איבערנעבענעם געטרייען חבר

נ. ע.

חיים שלמה פרעהריך

עהרע זיין אנדענקען!

דאס שידס-געריכט ביים צענטער. סוחרים-און פאבריקאנטען-פערבאנד פון דער לאדזער וואיעוואדזמווא, פיעטריקאווער 10.

מ'ה געריהרט פון דעם אונזערן פארטעמטען מויט פון וויצע-פרעזענט

נ. ע. חיים שלמה פרעהריך

הילען מיר זיך איין אין טרויער און דריקען אויס מיטגעפיהל דער שווערנעטראפענער פאמיליע.

זיין אנדענקען העמ אייביג בלייבען צווישען אונז

דאס פערטאנאל פון צענטראלען סוחרים-און פאבריקאנטען-פערבאנד פון דער לאדזער וואיעוואדזמווא, פיעטריקאווער 10

מיר דריקען אויס אונזער טיפען מיטגעפיהל דער שווערנעט-טראפענער פאמיליע צוליבן מויט פון אונזער נעשעצטען פער-האלטונגס-מיטגליד

נ. ע. חיים שלמה פרעהריך

ואל איהם די ערד גרינג זיין!

דאס פערטאנאל פון סוחרים-און פאבריקאנטען-פערבאנד פון דער לאדזער וואיעוואדזמווא, פיעטריקאווער 41

זונטאג-רוה, שטייער-פראגען.

די ראויגע פראגען ווערען הינט געהאנדעלט אויף א מאסען מיטינג אין האנדלער-פערבאנד.

היינט, פונקט 8 און ווייטער אין פארעם קומט פאר אין לאקאל פון האנדלער-קער-פערבאנד (פאלדוויגאווא 4) א מלי-סען מיטינג, אויף וועלכען עס וועלען זיך געהאנדעלט ווערען וועלכע אויסער-בשוועהנליך וויכטיגע און קאמפליקטירטע זאכן, ווי וואסער-רוה, שטייער-פראגען א.א.וו. אלס רעדער אויף דער דאזיגער פערזאנליכע סעסיען ארויס: דער ראזענבלאט, לאוויק יעל, אדוה, זי מרמאן א.א.	די פראגע ווערען צוגעגעבן זונטאג, וואס איז לעצטענס געווארען ספעציעל פארעם, ווייל דאס מיניסטער-קאבינעט האט זיך בעשטימט מיט דעם, וואסע רע פארלייכט צו געבן צו מ'סען פאר יארען.	א דאק אבער דער קאפיטעל פון די אנטוויקעלונג פון קרייזען, איז די פראגע איינגעגעבן, דערווייל קאנגרעססן געווארען פון דער טאג פארדווינג.
--	---	---

צום פופצעהן יעהריגען יובל פון האצענעלזאנס שולע.

מיט זאפצאהן יאהר צוריק האט קא צענעלזאן אויסגעשעפט א בעשעדיגע נעם נן-ילדים, א פופצעהן-שולע. דער נן-ילדים איז אבער בעלד געווארען דעם פאפולערסטע, ליכטיגסטע ווינקלע פאר דער יודישער לאדזער קינדער-וועלט. קאצענעלזאן וועלכער איז נאך א צייט דרייער געווען בעקאנט אין אונזער שטאדט מיט זיין ליטערארישער ארבייט, נעהמענדיג קאמפיל אין יעדער ליטע-ראויס-קינסטלערישער קאפיטעל, אריין ברענגענדיג א לעבען אין דעם קאצענעלזאן, הומיר, האט פון דעם געצויגען אויף זיך די אויסערקוממייט פונם בעמערן יודישען לאדזער פולם, מיט'ן נן-ילדים האט אבער קאצענעלזאן בעוויזען א וואונדער ער האט אלץ געמיינט אן הייבן אויף ס'ניי, פונם ערשטען לי-דעלע און פון דער ערשטער ערצעהלונג, וועלכע ער האט געמיינט אלץ שטאפען ווייל פונם גרייטען איז נישט געווען צו געמען.

דער דאזיגער נן-ילדים האט זיך צו וואקסען אין איינע פון אונזערע בעסטע רע שולען אין פאלען, אויך די שולע, די דיים פונם יודישען יונגען דור איז געווען א קראקע בתולה - א נישט בעשרבייט מעלד און אויך זי האט געפאדערט די זעלבע אווערשפאלטע ארבייט און אנטווערענונגען פון איהר גרינדער פונקט ווי דער נן-ילדים, וואס רום יער שאפלאן פון דער אלגעמיי-נער שולע קען נישט אנטווערענען דער רען איינגאבען צו דער יודישער, דער יודישער פאקטער, געמיינט אין קאצענעלזאן זאגען דעם ריכטיגען מאסן, העלכער איז פערזען צו דער פערזאנלעך-פאבריקאנט-ארבייט.

15-יעהריגער יובילעאום פון דער העברעאישער גימנאזיע.

ווי מיר האבען שוין געמאלדען, פיי-ערט די היצע העברעאישע גימנאזיע היינטיגען זונטאג, דעם 15 יעהריגען יובילעאום פון איהר עקסטעיטען אין מ'סן פון דער דאזיגער צייט איז די גימנאזיע, א דאנק איהר אויסגעצייכעטע טען ליהרער-פערזאנלעך און בעזוגלעך, א דאנק דער צענדליגער און ס'כיי-גער לייזונג פון דירעקטער אברהם פערלמאן אויסגעוואקסען אין אנטווער-קאצענעלזאן לערן געשטעלט, די יובילע-אום פיערונג, וועלכע פערשפראכט צו ויין זעהר איינפארסטע. קומט פאר זונטאג 9 און ווייטער מ'וויי, העלענ-הען.

צו דער יובילעאום-פיערונג קומען ספעציעל צוגעהערן: דעפוטאט ד"ר יהושע פהאן, פראפעסאר בעלזשען, ד"ר שאר, דיכטער ד"ר יעקב כהן א.א.וו. א חוץ דעם ווערען צו דער פיערונג איינגעלאדען: זעווארען דער וואיעוואדז-ה' יעשעשעלע, רעזידענט קאמפאר ה' אייזשעק, פארשטעלער פון לאדזער שול-קאנגרעס, מאניסטראט, פראפע-יודישע שולען א.א.וו.

מארגען אפצייכענען-טאג למאבת דער שולע-ערייבם-שולע.

מארגען, פרייטאג, קומט פאר אין איינער שטאט יער אפצייכענען-טאג למאבת דער העברעאישער עלעמענטאר-שולע אויפ'ן נאמען פון שולם עליכס. די דאזיגע נאליכע ערביהער-שע אינ-סטעיטע, וואס עקזיסטירט שוין 12 יאהר, געפינט זיך איצט אין א קריטי-שען סיטואציע פון מצב, וואס צווייטע צו ווערען זיך צו דער ברייטער גע-זעלשאפט נאך הילף. די הונדערטער קינדער, וועלכע בעקומען אין דער שולע א נאציאנאלע ערציהונג אין דער העברעאישער שפראך, זענען די בעסטע

ענטוואקסטיש אויפגענומען דאס 5-טע, אואוער-פראגראם.

די נעכטיגע פרעמיערע אונט 5 טען, זענען פראגראם איז געווען א גרויסע טרוימ-דעמאנסטראציע פאר דער יונגער יודישער קאנסט. מ'קען מיט דער גאנצער זיכערקייט זאגן, אז דער איינציגער פראגראם שטייגט איבער אלץ, וואס איז ביי-איינעם געווען געווארען אויף דער יודישער קליין קינסט ביזנעס. קאמר קאביי (נלענצענער אויסגעפיהרט דורך אלץ לילית, הערליך קאסטימירט דורכ'ן קינסטלער פריץ קליינמאן) האט ארויסגעוואקסען שטארקע שטע און צענטיג זענען אויך די נומערען: שניידער'ל (פון בעזירטיג, האלט.

די סכנה פאר'ן וועלכע-שלום

צוליב דעם ענגליש-סאוויעטישען סכסוך

כבוד פאר לינדבערג'ן

די 25 יאָר, 25 (אָט) אויפ'ן בע-
 פּהל פון פרעזידענט קולידוש וועט
 דער קאָפיטען לינדבערג בעקומען אַן-
 קומען אַ בענריסונג-דעפּעסע טון שפּאַ-
 נישען קעניג אין צוואַנצנענע מיט
 לינדבערג'ס גליקליכע לופט-רייזע.

וואס קומט פאר אין בעסאראביע.

(ענדע פון 3-טע זייט)

סוף-זי האָבען ווידער אינערוואַנדערט
 מיר דער בעסאראביער דירעקטע אין
 קעשענאווי אין גאַנצערע, אַז קלע יי-
 דינע אַרטיסטען זאָלען זיך שמד'ן אַדער
 דעמאָנסטרירען. צוויי יודישע שווישליכער
 זענען אַרעסטירט: די איינציגע יי-
 דינע אַרטיסטן האָט זיך געוויינט אין
 אַרטיסטן-אָרטעס יודישע בעסאראביע
 אין איבערבלאָט געוואָרען און איהר
 פּאַספּאָרט נאָך ביזן ענדע פון בעסאראביע-
 סאַזאָן. דער פּאַספּאָרט-אָנזעצער יודישער
 אַרטיסט צ. סעמאָ האָט צוגעשיקט די
 סמוענטען פּאַספּאָרט-אָנזעצער:
 עס ענדיגט זיך דער סעזאָן וואָס
 איהר האָט מיר נעשטעלט, און איך מאַך
 איך געבען מיין פּאַספּאָרט-אָנזעצער
 מיין בעשלוס אין עסעס: איך קען זיך
 נישט שמד'ן און דאָך בלייב אין אַן-
 סער רומענער אַן דעם, און איך זאָל
 בעליידיגען מיין עלטערען דורך צו-
 דערן זיער גלויבן.
 פון היינט פּאַרלאָ אַיך דעם קעשע-
 צווער נאַציאָנאַלען סעזאָן. איך זאָל
 איך פּאַר איהר בעגייסטערונג, וואָס
 איהר האָט מיר אַרטיסטן-אָנזעצער
 אַנערקענען פון מיין סעזאָן, בשעת
 די אַרטיסטן-אָנזעצער און סמוענטען
 פּאַרלאָנען-אָנזעצער. איך פּאַרלאָ דעם
 נאַציאָנאַלען סעזאָן מיר די זעלבע
 געוויינטען פון אַ גוטען רומענער, וואָס
 זענען איינפּאַנאַצט געוואָרען אין מיר
 דורכ'ן קאַנד, וואו עס זענען געוואָרען
 געוואָרען מינע עלטערען און וואו איך
 און מירן קינד זענען דערצויען גע-
 וואָרען.

דער דאָזיגער נאָחן האָט געזעען
 מיר אַ סמוענטען צו געהן ווייטער
 אין זיער אַרטיסטן-אָנזעצער שליחות. נאָכן
 סעזאָן האָבען זיי זיך גענומען צום
 אַרטיסטן-אָנזעצער, וואו עס גע-
 איינען זיך אַרטיסטן-אָנזעצער. צוזונדער
 האָט זיי געשטאַלען זיי אויפ'ן דער יי-
 דינער וויצע-פּרעזידענט-אָנזעצער - איי-
 זשינער זעלבערמאָן, און זיי האָבען

סאָוועטישען סכסוך, שטעלט עצמט, און
 די אידע צו שאַפן אַ גרויסע קאַנ-
 פּונקטעלע קאָלעקטיוו געזען מאַקסוועל
 און אונגעויליך דורכצוהירשן: מיט
 די סאָוועטישען זענען געשלאָסען געוואָ-
 רען צופיל אַפּמאַכען, און דער גרויס-
 סער מיל פון די איראָפּעאישע מלו-
 כות רעפּעס זיך מיט רוסלאַנד אַלס אַ
 קימערדיגען פּאַקטאָר פון קרעפּט.
 מ'ס קויל, 25 (אָט) דער פּאַקט-
 קאָמיסאָר פּאַר האַנדעלס-גענייס מיק-
 יאָן האָט דערקלערט: בלדרוויי האָט
 אַ סעזאָן, מינערדיג, אַז נאָכ'ן ליקווי-
 דירען די סאָוועטישע האַנדעלס-פּאַקט-
 קאָמיסאָר אין קאַנאַדע, וועלען זיערע
 אונגענייס אריבערגעהן און די פּאַקט-
 שט פּורמאָס וואָס פּאַרטיקלען צווישען
 קאַנאַדע און רוסלאַנד, דער האַנדעלס-
 קאָמיסאָריאַט וועט איבעררייסען אַלס
 געאָגראַפישע מיט צענלאָן. איצט וועט
 מען קענען זיך צו ליקוויירען אַלס גע-
 שטעטען, וואָס זענען ביז איצט אַנזע-
 קעניס געוואָרען מיט צענלאָן. די פּאַ-
 רטיסטן-אָנזעצער און קאַנאַדע האָבען
 געקומען אויסצורען, צו שטאַנדערען נאָ-
 רטיסטען פון ענגלישע פּרעסע, מיט
 וועלכע זיי זענען געשטעלליך פּאַרצו-
 דערן. די דאָזיגע דאָקומענטען דאַרפֿן
 געגעבען ווערען דורך אַזעלכע קרע-
 ריט אינעמיטיטעט פון לענדער, מיט
 וועלכע סאָוועטישע-רוסלאַנד האָלט און
 געקאַמפּלע האַנדעלס-גענייס-אָנזעצער.
 25 יאָר, 25 (אָט) די דעקלאַר-
 ראַציע פון פּרעמיער-מיניסטער סכסוך די
 גענייס-אָנזעצער מיט די סאָוועטישען איז גע-
 ווען אַפּגעוואָרען מיט גרויסע שפּאַננע-
 דער פּאַרלאָמענט' און געהען איבער-
 אַלס און דער גאַנצערע זענען געווען
 איבער 100 קאַדעטן, 40 מיטגלידער פון
 דעמאָנסטראַציע קאָרפּוס, ווי אויך פיל
 געקענטע פּרעזענטירטען פון דער
 סאָוועטישער וועלט, ווען דער פּרעמיער
 האָט פּרעזידענט זיין רעדע, האָט דער
 ליידער פון דער אַפּאָזיציע קליינט, וועל-
 כער האָט פּרעזענטירט דעם אַפּווערען
 דעו סאָדאָנאַלע, און גאַנצען פון דער
 אַרטיסטן-אָנזעצער, און לייד דעסאָדוס
 און גאַנצען פון דער ליבערעלע פּאַרטי-
 געשטעלט אריינצו פראַנצען און צוואַ-
 נענענען מיט'ן פּרעזענטליכען דעם

שמרייה אין דאמבראווער ראיאן.

ווען 25. (אָט) דער שמרייה פון די מעטאָ-אַרטיסטן אין דעם
 בראַווער ראיאָן האָט, אויף דער אַלגעמיינער צעל פון 25 נאָיענד אַרטיסטן,
 אַרומגענומען 9 טויזנט מאַן.
 25. (הפּעצ. טעל.) אין צוואַנצנענען מיט'ן מעטאָ-
 שמרייה, וואָס איז אויסגעבראַכען אין גאַנץ אַלגעמיינע, צוליב דעם, וואָס די
 אינדוסטריעלער האָבען נישט נאָכגעגעבען די הסכמה-פּאַרצונוג פון 40 פּאַרצו-
 האָבען די קאָמוניסטען אָנגעהייבען אַ איבערהאַפּטע סעמינאַריס אין אַ רייה
 ערשט פון זעלבערער קאַנט, אויסגעקענען קאָמוניסטישע סטאַגסאַראַנטען
 מיט געמיינע-אויסוואַפּען.
 נאָכטען איז אין איבער-דאַמבראַווער געקומען צו אַ צוואַנצנענען צווי-
 טען דער פּאַרטיי און קאָמוניסטען. אַ סך קאָמוניסטען זענען אַרעסטירט.

לאדזער וואיעוואדע אין ווארשא.

ווארשא, 25 (טעלעגראַפיש). היינט איז קיין ווארשאַ צעמליך אַרטיסטען-
 רופען-געוואָרען דער לאָדזער וואיעוואדע יאָטשעלעס.

ארום דער אויסלענדישער הלואה.

ווארשא, 25 (אָט) דער דירעקטאָר פּאַרצונוג, וועלכער האָט לעצ-
 טענס פּערבראַכט אין פּאַריז אין צוואַנצנענען מיט דער הלואה, קומט פּאַרנען
 צוריק קיין ווארשא.
 טיכף נאָך זיין אַנקומען, וועט ער אויפגענומען ווערען דורכ'ן מיניסטער
 טשעכאוויטש.

משימטערנים ווייזט אין פארן.

פּאַריז, 25 (ס. טעל.) אַ גרויסע
 סענסאַציע האָט דאָ אַרטיסטען-דער
 ווייזט, וועלכער דער פּאַקט-קאָמיסאָר
 פּאַר אויסערע צעניגס פּרעזענטירן אין
 דער סאָוועטישער פּאַרטיסטען אין
 פּאַריז, רעקאָמפּי, האָבען געמאַכט דעם
 פּאַרטיסטן פּאַרצונוג. בלעז'נאָכ'ן בעזוך
 פּאַרטיסטען-אָנזעצער, וועלכע איז איצט
 געשטאַנען-געוואָרען צווי אומ'ן פּאַרטי-
 מיטען, ווי אויפ'ן ווייזט-פּאַרטיסטען
 געביט.
 פּאַריז, 25. (אָט) מ'האַלט עס
 פּאַר אַ זיכערע זאָן, און דער שמועס
 צווישען טשימטערניצען און פּאַרצונוג-
 און נאָכ'ן געווען בלויז טינאָציעלע
 צעניגס. פּאַרצונוג האָט פּרעזידענט די
 פּאַרטיסטען פון פּאַרצונוג אַלס דער
 קרעדיטאָר פון רוסלאַנד, דער שמועס
 איז געוואָרען געוואָרען אין פּאַרטי-
 כער פּאַרצונוג.
 דעגענען האָט אַן-אַנדער כאַרעקטער
 געטראָגען די קאָמוניסטען מיט פּאַרטי-
 ניצן, וועלכער האָט גערעדט אין גאַנצען
 פון דער גאַנצער פּאַרצונוג-רעג-
 רונג, און וועלכער האָט אויפגעקומען
 געמאַכט טשימטערניצען, און פּאַרצונוג
 וועט נישט דולדען דאָס אַרטיסטען
 זיך פון מאַקסע און די איבערליכע
 צעניגס פון פּאַרצונוג.

מעאטער, סהאלא, צינער-נאם 18.

נאַטוראַלען פּאַר צו ערצומען אַרטיסטען, לבינגע טון קאַדזער פּאַרצונוג
א. פּאַרטיסטען, ל. ראַבינאוויטש,
א. אַניעלא, ב. באַרימאווא.

שבת, ד. 28-טן 3.30 נאַכט. צו בילדען פּריווען פון 80 גר. גיז 2.50
דער רבי דער רבי צי דער שמש
 און 3 קא. געזען און טענען פון געלדערען: הויפט רעלען: משה-
 פּאַרטיסטען; מאַטעל-ראַבינאוויטש; פּאַרטיסטען-באַרימאווא.

שבת אין
 זינמא, 9
 און אַנדער:

אין 3 אַקטען פון פּרעסע, טוונ פון פּאַרטיסטען, הויפט-רעלען: לאַזאַר טאַרקי-
 וויטש-פּאַרטיסטען; אַניעלא-באַרימאווא; אויסגא-ראַבינאוויטש.

1. אַקט: קינא-בילד; דאָס אַפּאַרען פון אַמאַק'ן פון מאַקסען קיין קאַנאַדע;
 2. אַקט: אויף די קאַנאַדער בערג; 3. אַקט: דער יום-טוב און קאַנאַדע.

גינעמען גומיל-טרויען; אַניעלא, באַרימאווא, צענען, גאַלדעסטיין, באַכא-
 ראָוויטש, אַנדערמאַן, פּאַרטיסטען, פּאַרטיסטען, פּאַרטיסטען, גאַלדעסטיין, באַכא-
 סק, מאַכאַרעוויטש, אייזענבערג, פּאַרטיסטען, אַניעלא, אַניעלא, באַכא-
 אַרטיסטען אונטער לייטונג פון 5. זעלמאַן. גאַלדעסטיין, באַכא-ראַבינאוויטש, פּריו-
 גינעמען לייטער: מאַכאַרעוויטש, גאַלדעסטיין, באַכא-ראַבינאוויטש, פּריו-
 ד: פּאַרטיסטען-אָנזעצער, וועט גייוואַנען זי פּרעזידענט יודישע אַרטיסטען
 זינא גאַלדעסטיין, וועלכע איז איצט געקומען קיין לאָדז פון אַמערקע.
 מ'פּאַרצונוג-גרויסע פּאַרטיסטען פון 80 גר. גיז 2.50
 ס'וועט געשען, די פּריווע יחומה.

